

st*rk

België-Belgique

P.B./P.P.

B/57

Afzettingkantoor
Gent X P608419

STERKE VERHALEN VAN MENSEN MET EEN
HANDICAP • DECEMBER 2014 • 12

Inclusief onderwijs

**Tussen
nieuwsgierigheid
en ambitie**

Speciale herinneringen

**Medaillewinnaars over
de Special Olympics**

U staat centraal

**Laat uw stem
horen in DURF2020**

Persoonsvolgende financiering

**Jo Vandeurzen
blijkt vooruit
naar 2015**

Op naar een inspirerend 2015

Wanneer u dit nummer van st*rk in handen krijgt, zal 2014 er bijna op zitten. Een moment waarop we met st*rk terug- en vooruitblikken, onder andere door een gesprek met Jo Vandeurzen, minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (zie pagina 8-9). Hij maakt duidelijk dat er al stevig aan de kar getrokken wordt, en dat er over de volledige regeerperiode 330 miljoen euro extra voor de gehandicaptensector vrijkomt. De persoonsvolgende financiering gaat in vanaf 1 januari 2015, maar zal zich in fases verder ontwikkelen. Alles wordt in het werk gesteld om het systeem zo snel mogelijk volledig operationeel te krijgen, maar daarbij let het beleid erop dat de omwenteling stap per stap correct in praktijk omgezet wordt. Eerst bereidt de sector zich voor: voorzieningen maken hun aanbod flexibel, rechtstreeks toegankelijke hulp wordt uitgebreid, personeel opgeleid. De eerste budgetten volgen in de loop van 2016, en daar zal u tijdig over geïnformeerd worden.

Een platform dat in 2014 opgezet werd om de juiste informatie tot bij u te brengen, is DURF2020. Daarvoor hebben talrijke organisaties uit de sector, het VAPH en Konekt vzw zich samen geëngageerd in een unieke samenwerking. Er komen er trouwens nog steeds bij. Op 4 november ging het initiatief van start in Antwerpen (zie pagina 10). Misschien hebt u de indruk dat u niet gehoord wordt, niet voldoende informatie heeft of dat het nog te vroeg is. Daar wil DURF2020 iets aan doen. Enerzijds door u uit te leggen welke veranderingen er op til zijn. Anderzijds door te luisteren naar uw wensen, bezorgdheden en kritiek. Zo kunnen die gebundeld worden in aanbevelingen voor de betrokkenen, om het beleid en de informatie, waar het kan, daarop af te stemmen. Op 28 april 2015 staat een afsluitend congres in het ICC van Gent gepland, waar ook mensen met een handicap het woord zullen nemen.

Verder brengen we in deze st*rk het verhaal van Tahnee (zie pagina 4-6) en Roel (zie pagina 11). Twee mensen die elk op hun eigen manier hun leven in eigen handen nemen. Tahnee liep hersenbeschadiging op bij haar geboorte, maar gaat nu voor het tweede jaar op rij naar het gewoon onderwijs, waar ze heel veel opsteekt van de andere kleuters. Haar fysieke handicap zet geen rem op haar nieuwsgierigheid. Ook Roel zag dertien jaar geleden zijn leven veranderen. Hij raakte verlamd bij een skiongeval. Maar hij is opnieuw als zelfstandige aan de slag.

Met dit nummer van st*rk willen we u inspireren om uw eigen dromen te vertalen naar verwezenlijkingen. Achter de schermen werkt iedereen ondertussen hard verder aan een nog betere toekomst voor iedereen met een handicap.

Ik wens u alvast een voorspoedig 2015 waarin u uw stem kan laten horen.

James Van Casteren, *Administrateur-generaal VAPH*

INHOUD

04 INCLUSIEF ONDERWIJS

Het M-decreet. Een verandering van attitudes.

07 CULTUUR

Het Knipoogproject. Vrijwilligers en mensen met een verstandelijke handicap genieten van voorstellingen.

08 PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

Uitvoering van het decreet. Minister Jo Vandeurzen geeft uitleg.

10 DURF2020

De mogelijkheden van PVF. Nog meer inspraak voor mensen met een handicap.

11 DE DAG VAN

Roel Heeren, zelfstandig consultant.

12 KORT

14 SPECIAL OLYMPICS

Speciale herinneringen. Drie trotse medaillewinnaars aan het woord.

16 INTERSECTORALE WERKING

Diensten ondersteunen elkaar. Een optimalisatie van mensen en middelen.

18 ONTSPANNING

Snoezelen. Aangepaste ontspanningsruimtes voor personen met een handicap.

19 SERVICE

DOE MEE AAN DE DAG VAN DE ZORG

In 2015 kan je op zondag 15 maart bij tal van ziekenhuizen, scholen, bedrijven uit de gezondheidssector, verzorginstellingen en welzijnsorganisaties terecht, die hun deuren wagenwijd openzetten.

De Dag van de Zorg is het grootste event van de welzijns- en gezondheidssector in Vlaanderen. Alle organisaties, instellingen en overheden die met welzijn en zorg bezig zijn, krijgen de kans om geïnteresseerden een interactieve tocht achter de schermen aan te bieden. Bezoekers kunnen zo het hoge niveau van de zorg in Vlaanderen van nabij ontdekken. En dat op talrijke vlakken: zorgprogramma's, opleiding en carrière, infrastructuur en architectuur, technologie en innovatie.

De Dag van de Zorg mikt op een breed publiek van jong en oud. Net zoals de voorbije edities moet het opnieuw een echte gezinsdag worden met op de meeste plaatsen een extra kinderprogramma.

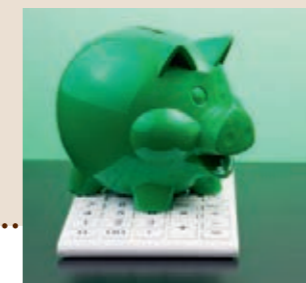
Meer info: 09 224 0684, info@dagvandezorg.be, www.dagvandezorg.be

DRIE MILJOEN EURO EXTRA

Dankzij de overstap naar het systeem 'werkkapitaal' voor de toekenning van het persoonlijke-assistentiebudget (PAB), komen er in 2014 voor drie miljoen euro extra middelen vrij. De nieuwe methode laat toe om met hetzelfde budget meer mensen een PAB toe te kennen. Dit vormt een mooie aanvulling op de bijkomende budgetten van 4,5 miljoen euro vorig jaar. Vermoedelijk zullen een 80-tal personen of gezinnen dankzij deze extra centen snel kunnen worden geholpen. De verdeling van de PAB-ondersteuning wordt voor de meerderjarige aanvragers aangestuurd door de regionale prioriteitencommissies. Voor minderjarigen beslissen de intersectorale regionale prioriteitencommissies. Zij zijn inmiddels al geïnformeerd over de extra middelen die ze mogen toewijzen.

Meer info: VAPH, 02 225 85 97, informatie@vaph.be

OP PENSIOEN

Helmut Heinen, directeur van de Dienststaple voor personen met een handicap (het Agentschap voor Personen met een Handicap van de Duitstalige Gemeenschap), is sinds 31 oktober 2014 met pensioen. Hij stond aan het hoofd van het Agentschap sinds 1991. Heinen werkte als vertegenwoordiger van de Duitstalige Gemeenschap in de Raad van Europa, de Europese Commissie en ook bij de Belgische coördinatie in de gehandicaptensector (C5), regelmatig samen met Laurent Bursens, Rudi Kennes en Dany Dewulf van het VAPH.

In zijn carrière verrichtte Heinen de afgelopen 44 jaar pionierswerk in de gehandicaptensector van de Duitstalige Gemeenschap. Tijdens zijn carrière had hij talrijke contacten met het VAPH en met andere diensten uit Vlaanderen. Over heel Europa staat hij bekend als een expert in de gehandicaptensector. In 1988 organiseerde hij in Bütgenbach het eerste Europese symposium over het thema Frühförderung, waaraan ook Vlaamse diensten deelnamen. Hij was ook een van de medeoprichters van de Europese werkgroep EURLY AID, waarvoor hij tot 2003 instond voor de coördinatie.

Ook staat hij als Mr. Eurecard bekend, omdat hij deze introduceerde met als doel de mobiliteit en participatie van mensen met een handicap te verbeteren. Met de Eurecard krijgen personen met een handicap in de regio Aken, Nederlands Limburg, Belgisch Limburg, de provincie Luik, de Duitstalige Gemeenschap van België en de regio's Bitburg-Prüm en Daun kortingen voor toeristische, culturele of sportieve activiteiten. Voor dit initiatief werkte hij samen met Marcel Schuurmans van het VAPH (Provinciale afdeling Limburg).

Sinds 1 november 2014 is Dr. Stephan Förster als opvolger begonnen, Heinen begeleidt en adviseert hem nog tot het einde van 2014. (JG)

Meer info: www.eurlyaid.eu

ACTUA

BESCHERMING OP MAAT

Sinds 1 september bestaat er een nieuw systeem om personen met een handicap te beschermen wanneer ze meerderjarig zijn. Er gelden meerdere overgangsmaatregelen tot 2021.

Vanaf 18 jaar mag elke burger in principe leningen afsluiten, contracten ondertekenen, bankrekeningen openen,... Voor bepaalde personen met een handicap is dat uit zelfbescherming niet altijd haalbaar. Tot voor kort bestonden er verschillende beschermingsmogelijkheden naast elkaar: het voorlopig bewindvoerschap, de verlengde meerderjarigheid, de gerechtelijke onbekwaamverklaring en zo verder.

De nieuwe regelgeving vervangt al deze systemen door één soort bescherming. Nieuw is dat deze vertrekt vanuit de bekwaamheid en de mogelijkheden van de persoon. Ze biedt dus een bescherming op maat waarbij de beschermde persoon zoveel mogelijk handelingen zelf kan blijven verrichten om zijn of haar rechten uit te oefenen. De nieuwe bescherming gaat breder dan alleen het financiële vermogen, maar handelt ook over de keuze van verblijfplaats, het uitoefenen van rechten als patiënt, het sluiten van een huwelijksovereenkomst,...

Binnen het nieuwe systeem wordt de rol van vertrouwenspersoon belangrijker. Het is de vrede-rechter die uiteindelijk de draagwijdte van de bescherming bepaalt.

In het Perspectiefplan 2020 en bij de persoonsvolgende financiering staat telkens de persoon centraal, die zelf moet kunnen beslissen. Dit nieuwe beschermingsstatuut speelt daar al op in.

Meer info: 02 225 85 97, informatie@vaph.be

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Coverfoto: Reporters Agency/Eric Herchaft • **Verantwoordelijke uitgever:** James Van Casteren, Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • **Redactie & realisatie:** Roularta Custom Media – www.roulartacustommedia.be • **Concept en hoofdredactie:** Ben Herremans • **Coördinatie:** Jill Goethals • **Vormgeving:** Lien Huyghe • **Eindredactie:** Gerda Waeyaert • Het VAPH is een Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) binnen de Vlaamse overheid • Een abonnement is gratis. Contacteer de communicatiedienst: VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Tel. 02 225 85 97 • Fax 02 225 84 05 • informatie@vaph.be • www.vaph.be

“Een verruiming voor kinderen en leerkrachten”

Het onderwijs in Vlaanderen telt zo'n 1,1 miljoen leerlingen. Ongeveer 65.000 daarvan zijn kinderen met een handicap. 50.000 lopen school in het buitengewoon onderwijs, 15.000 gaan naar een gewone school. St*rk ging langs in de vrije basisschool Sint-Jozef in Lochristi.

TEKST ANN BRAECKMAN
FOTO'S FREDERIEK VANDE VELDE

VURIGE WENS. Mama Heidi met Tahnee: “Het was onze droom dat ze naar een gewone school kon.”

In april 2014 werd het M-decreet goedgekeurd dat heel wat veranderingen zal teweegbrengen in het onderwijs voor personen met een handicap. “Het decreet is het resultaat van 15 jaar overleg”, zegt Theo Mardulier, adviseur bij het Departement Onderwijs en Vorming. “Heel eenvoudig uitgelegd wil het meer kinderen met een beperking de kans geven om kwaliteitsvol onderwijs te volgen in een gewone school. Vaak stellen we vast dat buitengewoon onderwijs de voorkeur krijgt als passend aanbod voor kinderen en jongeren met een handicap. Terwijl zeker een deel van hen mits redelijke aanpassingen naar een gewone school zou kunnen (blijven) gaan. De bedoeling van het M-decreet is om die mogelijkheden te verruimen.”

Het decreet treedt volledig in werking op 1 september 2015. Mardulier: “Buitengewoon onderwijs zal altijd blijven bestaan, maar het moet meer uitzondering worden dan het nu vaak de regel is.”

Ann Moerenhout van de vrije basisschool Sint-Jozef kaart het aan (zie kaderstuk): “Inclusief onderwijs is een recht, maar er zijn onvoldoende middelen: financieel, materieel en zeker als het gaat over het aantal zorguren.”

“We leven in een tijd van budgettaire schaarste”, klinkt het voorzichtig bij Mardulier. “Het wordt een uitdaging om creatief om te gaan met de middelen die beschikbaar zijn. Het M-decreet voorziet daarom in een waarborgregeling die ervoor moet zorgen dat, op termijn en bij een daling van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs, middelen

*LEERGIERIG. Tahnee wil alles op dezelfde manier doen als de andere kinderen.

en expertise kunnen verschoven worden naar het gewoon onderwijs.” Of het M-decreet grote effecten zal hebben, valt nog af te wachten. “We zullen dat zeker en vast opvolgen”, besluit Mardulier. “Belangrijk is vooral dat attitudes veranderen. Leerkrachten, ouders, scholen moeten openstaan voor deze verandering. Leerkrachten zullen zich flexibeler moeten opstellen en ondersteund worden om de competenties te verwerven om kinderen met een handicap te helpen. Ouders moeten naast het buitengewoon onderwijs ook de mogelijkheid krijgen om hun kind op een gewone school onderwijs te laten volgen. De overheid zal deze ontwikkelingen moeten ondersteunen.”

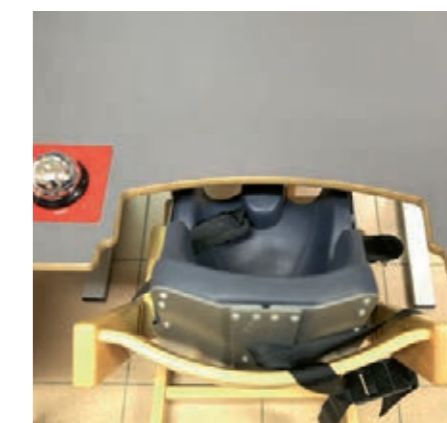
EEN JAARTJE INLOPEN

Tahnee Van de Rostyne (4) liep hersenbeschadiging op bij haar geboorte. Ze verplaatst zich in een rolstoel en loopt nu voor het tweede jaar op rij school in de vrije basisschool Sint-Jozef in Lochristi. “Tahnee heeft een fysieke, maar geen verstandelijke handicap”, zegt mama Heidi De Cock. “Ze begrijpt alles, maar haar fijne motoriek – om dingen vast te pakken of te kleuren – is minder ontwikkeld.” Tahnee heeft een ouder broertje van ze-

ven jaar, Noah. Hij liep al school in Sint-Jozef en de ouders hoopten vurig dat Tahnee er ook les kon volgen. “Dat was voor ons toch een droom”, zegt mama Heidi. “Iedereen wil nu eenmaal dat zijn kinderen in dezelfde school terecht kunnen. Dus er waren al vrij vroeg contacten met de directie en die waren positief.” Vorig jaar startte Tahnee halftijds op de kleuterschool. “Ze ging dan in de namiddag naar het revalidatiecentrum. Dit jaar loopt ze volledige dagen school. Achteraf bekeken was het wel een goede zaak dat de school de tijd had om met haar handicap kennis te maken. Het was een soort van inloopjaar, want inclusief onderwijs vraagt toch aanpassingen voor de school.”

Zo krijgt het meisje twee uur per week GON-begeleiding, dat is een begeleider die extra ondersteuning aanbiedt in het gewoon onderwijs en hierbij op zijn ervaring uit het buitengewoon onderwijs steunt. Mama Heidi: “We zijn daar heel blij mee, maar die twee uurtjes zijn natuurlijk beperkt. Het zou veel meer mogen zijn. Kijk, Tahnee heeft geen fijne motoriek, maar ze is wel iemand die alles op dezelfde manier wil doen als de andere kinderen. Vorig jaar was ze soms gefrus-

“DANKZIJ DE GON-BEGELEIDING KAN TAHNEE TOT BETERE RESULTATEN KOMEN.”

*De aangepaste tafel en stoel van Tahnee.

treerd, omdat ze zag dat haar klasgenoten mooiere tekeningen maakten. Dankzij die GON-begeleiding kan ze tot betere resultaten komen.”

Verder krijgt Tahnee ook twee uur per week kinesithérapie op school. “Zo kan Tahnee volledige dagen schoollopen”, legt Heidi uit, “maar mist ze toch haar kine niet. Die krijgt ze terwijl de andere kinderen lichamelijke opvoeding volgen.” Verder is er ook nog hulp van een medewerker van de DIATH, de Dienst Informatie en Advies Technische Hulpmiddelen. “Dat is vooral voor praktische zaken”, legt Heidi uit. “Hij zorgt voor materiële ondersteuning, zodat Tahnee bijvoorbeeld les kan volgen aan een speciaal bureau. Hij zorgt ook voor een aangepast fietsje voor op de speelplaats.”

EEN OPSTEKER

Tuurlijk maken de ouders soms de afweging of Tahnee niet beter in een school voor buitengewoon onderwijs les zou volgen. “We willen dat Tahnee zoveel mogelijk bereikt, ondanks haar beperking. Dus daar komen zeker bepaalde vragen bij kijken. Doen we er wel goed aan om haar inclusief onderwijs te laten volgen? Zou ze niet beter af zijn in een MPI waar

★AANGEPASTE FIETS. De huur van extra materiaal betaalt de school zelf.

er fulltime begeleiding op maat is? Het antwoord is heel duidelijk: neen, want ze steekt heel veel op van haar leeftijdsgenoten. Zo heeft ze nooit geleerd hoe ze een jas moet aantrekken bijvoorbeeld, maar door dat te zien van de anderen, kan ze dat nu ook. Tahnee is leergierig en wil alles uitproberen. Ze ziet zelf haar beperking niet. Als ze dan met kinderen in een rolwagen of met een spierziekte in de klas zit, zou ze minder geneigd zijn om vooruitgang te maken. In een gewone school kan ze meer progressie maken.”

De ouders beseffen maar al te goed dat niet elk kind met een beperking terecht kan in het gewoon onderwijs. “Wij hebben geluk dat het voor Tahnee mogelijk is. Zelf waren wij vragende partij om Tahnee inclusief onderwijs te laten volgen, maar bij die beslissing gingen we niet over één nacht ijs. Het zijn vooral toch de specialisten, therapeuten en thuisbegeleiders die ons overtuigd hebben en ons erop wezen dat Tahnee in het gewoon onderwijs hoort.”

Maar het zal natuurlijk elk jaar een afweging worden. Heidi: “Wat als ze naar het eerste leerjaar gaat? Zal ze kunnen schrijven bijvoorbeeld of doet ze dat met behulp van een tablet? Ze kan zelf niet naar het toilet gaan. Zal er iemand haar

altijd kunnen helpen? We zullen elk jaar moeten evalueren.”

Nu al zijn de ouders de school heel dankbaar. “Het korps verzet bergen werk, met beperkte middelen halen ze er het maximum uit. We mogen elke dag onze beide handjes kussen. De kleuterklas bijvoorbeeld is dit jaar verhuisd van de eerste verdieping naar de benedenverdieping. Terwijl dat soms elders als excuus gebruikt wordt om een kind te weigeren.”

EEN ENORME VERRIJKING

Ondersteuning vanuit de overheid voor Tahnee is er amper. “De overheid zorgt voor een aangepaste tafel en stoel voor in de klas, maar de huur van extra materiaal zoals zitstoeltje, fiets of toiletstoel bijvoorbeeld moeten we zelf betalen”, aldus Ann Moerenhout. “Op zich is dat allemaal niet erg en we betalen die kleine bijdragen graag, maar het gaat om het principe. Eigenlijk is het niet aan de school om die kosten te dragen. We zijn wel heel blij met de ondersteuning vanuit de GON-school en de technisch adviseur die alle aanpassingen komt doen.”

De directrice benadrukt dat de aanwezigheid van Tahnee helemaal niet als een last wordt ervaren. “Integendeel”, zegt ze. “Voor een school is een kind met een handicap een meerwaarde. De kinderen dragen veel zorg voor haar, ze hoort ook bij de groep en het zorgt ervoor dat de kinderen met een andere blik naar de dingen kijken. Het is ook voor hen een verrijking. Ook voor de leerkrachten trouwens.”

Ann Moerenhout is er zich van bewust dat wellicht niet elke school een kind met een handicap kan opnemen in de klas. “Sowieso moet je dat kind per kind bekijken”, zegt ze. “Tahnee heeft een enkelvoudige handicap, geen meervoudige. Ze heeft fysieke beperkingen, maar ze heeft geen verstandelijke achterstand. Ik kan bovendien een beroep doen op een jong enthousiast korps. Er springen geen vrijwilligers in voor Tahnee, we hebben het geluk dat we een grote school zijn waar de leerkrachten solidair zijn met elkaar en hun collega's helpen. We bekijken het jaar per jaar en zolang Tahnee zich bij ons goed kan ontwikkelen, zullen we er alles aan doen om haar bij ons te houden.” ★

“Kinderen met een handicap zijn een meerwaarde”

Inclusief onderwijs vraagt aanpassingen aan de school, van leerkrachten en medewerkers. Daar kan directeur Ann Moerenhout van de vrije basisschool Sint-Jozef over getuigen: “Wanneer de vraag wordt gesteld om een kindje met een handicap in te schrijven, volgt er altijd overleg binnen het korps. We stellen ons altijd de vraag of we met de school de draagkracht hebben om die job tot een goed einde te brengen. We hebben een zeer enthousiast lerarenkorps en Tahnee was welkom. We hebben ook nog een leerling op school met een visuele handicap, kinderen met autisme en kinderen met leerstoornissen.”

Vorig schooljaar had de school heel wat lestijden, omdat er veel peuters gestart waren voor 1 februari. “Dat was een enorme meevaller,” aldus Moerenhout, “maar dit jaar moeten we het met veel minder doen, omdat er meer kleuters later zijn gestart. Daardoor zijn we nu een halftijdse kracht kwijt. Die uren werden niet alleen besteed aan Tahnee. Ook de andere kinderen hadden er baat bij. We gebruikten wel enkele lestijden om de klas van Tahnee extra te ondersteunen, dus het is jammer dat die nu zijn weggevallen. Het zou goed zijn als we enkele extra ondersteunende lestijden zouden krijgen. Maar Tahnee krijgt nog altijd de best mogelijke ondersteuning. Ik mag eerlijk zeggen dat het beter lukt dan we vooraf voor mogelijk geacht hadden.”

Een gezamenlijke liefde voor kunst en cultuur

De start van het nieuwe cultuurseizoen ging voor provinciaal cultuurhuis de Warande in Turnhout gepaard met de aftrap van een bijzonder initiatief. Het Knipoogproject biedt mensen met een verstandelijke handicap of psychische kwetsbaarheid de mogelijkheid om samen met een vrijwilliger voorstellingen of expo's bij te wonen. St*rk volgde Suzanne en Linda tijdens hun avondje uit.

TEKST GRETE FLIES
FOTO LIES HUYSKENS

Linda Van Cauwenberghe (62) is een lerares Nederlands en Engels op rust. Niet verwonderlijk dat ze graag met mensen omgaat en een grote interesse heeft voor cultuur. Bijgevolg heeft Linda zich als vrijwilliger kandidaat gesteld voor het Knipoogproject. Ze is onderweg naar De Berken in Vosselaar, een tehuis voor volwassenen met een licht tot matig verstandelijke handicap. Daar staat Suzanne Collart (65) al ongeduldig te wachten. Ook zij houdt van kunst en cultuur, maar nooit eerder ging ze alleen met een begeleider op stap. Wanneer Linda arriveert, neemt ze meteen plaats. En terwijl een opvoedster hen nog staat uit te zwaaien, is het duo al volop aan het kennismaken. Het lijkt goed te klikken tussen de twee. Een enkele vraag van Linda en het ijs is meteen gebroken. Blijkbaar spreken ze allebei ook een aardig mondje Frans.

JONGLEREN MET SERVIES

In de Warande is het gezellig druk. Er zijn nog andere bewoners van De Berken met een vrijwilliger aanwezig, maar de dames vinden het leuk om met hun tweetjes te zijn. Suzanne kan heel goed haar plan trekken. Zo gaat ze zelfstandig haar ticket afhalen, dat ze ook zelf betaalt. Enkel op de trappen haakt ze haar arm even in die van Linda voor extra steun. Nog even de jassen in een vestiairekastje stoppen en ze zijn er klaar voor.

Het wordt een wervelende voorstelling, waarin jongleurs met appels en servies gooien. Soms hangen er wel vijf kopjes

AVONDJE UIT MET TWEE.
Linda en Suzanne in de Warande.

tegelijk in de lucht! Nooit valt er iets op de grond, behalve helemaal op het einde. De voorstelling eindigt met complete chaos op het podium en Suzanne voorspelt dat er nog heel wat zal moeten gekuist worden om alles weer netjes te krijgen. Zowel Suzanne als Linda heeft genoten van de act. Samen met de andere bewoners kaarten ze onder het genot van een drankje nog even na in de cafetaria. Suzanne rekent af en de dames begeven zich weer huiswaarts. Aan De Berken staat een opvoedster hen al op te wachten. Voor Suzanne was het een bijzondere ervaring om eens op uitstap te kunnen met iemand anders dan haar medebewoners of opvoedsters.

“Ik kijk al uit naar de volgende keer!”, vertrouwt ze Linda enthousiast toe. Ook Linda is onder de indruk van de goede organisatie van dit project. “Mensen met een beperking kunnen meer dan we soms vermoeden. Genieten van kunst en cultuur en het ervaren van de bijbehorende emoties horen daar ook bij. Dit is een unieke kans om dat voor hen bereikbaar te maken.” ★

Kandidaat-vrijwilligers kunnen contact opnemen met Mieke Mermans van de Warande via 014 47 23 02 of mieke.mermans@warande.be.

PVF-decreet wordt stilaan uitgerold

In de voorbije legislatuur lanceerde Vlaams minister van Welzijn Jo Vandeurzen Perspectief 2020 en werd het decreet Persoonsvolgende Financiering (PVF) goedgekeurd. Nu komt de concrete uitvoering eraan. We pratten met de minister over de stand van zaken en wat er nu concreet staat te gebeuren. Twee doelstellingen staan voorop: zorggarantie en een vraaggestuurde werking.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE

JO VANDEURZEN. "Mensen met een PAB zullen kunnen kiezen voor een naadloze overgang naar een cash budget."

De komende jaren zal er heel wat veranderen in de zorgsector, wat betekent dat vandaag voor mensen met een handicap?

Jo Vandeurzen: "Het nieuwe systeem, waarvoor we meer dan het dubbele inzetten dan in de vorige legislatuur (*de gehandicaptensector krijgt 40 miljoen euro in 2015 en meer dan 300 miljoen euro extra in de hele legislatuur, red.*) wil tegemoetkomen aan twee doelstellingen: zorggarantie realiseren en mensen de regie over hun leven in handen geven door vraaggestuurd te gaan werken. Daarom werkt PVF met twee trappen: trap 1 is het

basisondersteuningsbudget, een recht op een maandelijks, vrij te besteden forfait. En daarnaast is er trap 2, de persoonsvolgende financiering voor mensen met een aangetoonde ondersteuningsnood die intensievere, frequentere of gespecialiseerdere ondersteuning nodig hebben." "Om werkelijk vraaggestuurd te kunnen werken, is het opstellen van een ondersteuningsplan een belangrijk hulpinstrument. Een ondersteuningsplan geeft weer hoe de persoon met een handicap en zijn netwerk de zorg en ondersteuning wensen te organiseren en wie daarbij wat kan opnemen. Zelfzorg, mantelzorg en

vrijwilligers, reguliere diensten en VAPH-diensten vormen een complementair geheel zoals het model van de vijf concentrische cirkels weergeeft."

"Ik hoop dat de gebruikers en hun familie ook merken dat er al meer rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke ondersteuning is. Ik zie in elk geval zelf dat voorzieningen daar vaak al op zeer creatieve manier mee bezig zijn. Er zijn in de vorige legislatuur ook een aantal inclusieve projecten opgestart die hierbij aansluiten. De link tussen kinderopvang en de sector voor mensen met een beperking, de link met CAW's, gezinszorg,... We hebben echt inspanningen gedaan om de reguliere diensten hier veel meer van bewust te maken en er zijn schitterende projecten. Als je ziet hoe bij inclusieve kinderopvang de ouders hun kindje met een handicap naar een gewone kinderopvang kunnen brengen en veel andere ouders dat als een verrijking zien voor hun kinderen, dat is wonderbaarlijk. Ik hoop dus dat mensen merken dat dit gebeurt, en de volgende jaren moeten we dat uiteraard nog versterken."

De PVF gaat in vanaf 1 januari 2015. Gaan mensen vanaf dan over budget beschikken?

Vandeurzen: "We gaan in ieder geval meer geld inzetten in de VAPH-sector vanaf 2015, maar het decreet voorziet een gefaseerde uitvoering. De omslag van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd werken, vraagt heel wat voorbereiding en

*VAN AANBOD- NAAR VRAAGGESTUURD. Trap 1 van PVF is het basisondersteuningsbudget, een maandelijks, vrij te besteden forfait.

we gaan dat geleidelijk opbouwen. Het decreet moet ook nog vertaald worden in meerdere uitvoeringsbesluiten, we gaan dat vrij snel aanvatten. De budgetten die in 2015 worden uitgedeeld, zijn wel al persoonsvolgende convenanten. Dat is nog niet conform het decreet, maar het zijn wel budgetten die aan iemand worden gekoppeld, dus een beetje de voorloper van het decreet. Het is dus niet zo dat er nu geen budgetten aan mensen worden uitgedeeld."

Gebruikers vrezen soms dat ze hun PAB of vaste plaats in hun voorziening zullen kwijtraken of dat er veel voor hen zal veranderen. Is dat zo?

Vandeurzen: "Dit is zeker niet iets waar men bang voor moet zijn, want er is continuïteit voorzien. Daarom is een gefaseerde en zorgvuldige invoering van het decreet belangrijk. Mensen met een PAB zullen kunnen kiezen voor een naadloze overgang naar een cash budget. Mensen die vandaag al in een voorziening verblijven en daar willen blijven, zullen dat ook kunnen."

EEN LAGE DREMPEL

U sprak in het begin over de wachtlijsten. Op welke manier helpen Perspectief 2020 en de persoonsvolgende financiering om deze weg te werken?

Vandeurzen: "Met enerzijds het basisondersteuningsbudget en anderzijds veel meer rechtstreeks toegankelijke vormen

ZORGAANBIEDERS ZULLEN ALS SOCIAAL ONDERNEMERS OOK MEER MOGELIJKHEDEN HEBBEN OM VRAAGGESTUURD TE WERKEN.

van handicapspecifieke zorg, kunnen we meer mensen op een laagdrempelige manier ondersteuning bieden. Daarnaast kunnen ook reguliere diensten een grotere rol opnemen. De intensieve handicapspecifieke zorg binnen trap 2 wordt zo voorbehouden voor de meest prioritaire noden. Zorgaanbieders zullen als sociaal ondernemers ook meer mogelijkheden hebben om vraaggestuurd te werken. We geloven dat dit gaat leiden tot een grotere efficiëntie en een veel grotere afstemming op wat echt nodig is."

"Het oude systeem was niet altijd even efficiënt. Het ging uit van een aantal beschikbare plaatsen van een bepaald type, en de zorgvrager moest zich aanpassen. Met een vraaggestuurd systeem heb je veel meer ruimte om een aansluiting met de vraag te maken."

"Eens we volop in het persoonsvolgende systeem zitten, spreekt de overheid zich ook niet meer uit over de vraag of je als gebruiker je middelen inzet in een PAB of in zorg in natura. Dat is jouw vrijheid en verantwoordelijkheid op dat moment. En tot slot krijgen we vaak vragen over de overgang van minderjarigen naar meerderjarigen. Hier moet het nieuwe systeem

echt helpen om de onzekerheid bij de mensen te doen dalen en meer continuïteit te geven: eens je persoonsvolgend budget als minderjarige is toegewezen, neem je dit mee, ook bij de overgang naar volwassenzorg."

Heeft u nog een persoonlijke boodschap voor onze lezers?

Vandeurzen: "Ik hoop dat ze de sterke vooruitgang zullen merken in onze ambitie om de mensen die het nodig hebben zorggarantie te geven, en ook dat ze via hun vertegenwoordigers zelf aan het gesprek deelnemen. Daarvoor is er het project DURF2020, waar het VAPH samen met diverse organisaties mensen met een handicap informeert en betreft bij de veranderingen die op til zijn." "Daarnaast hoop ik dat we het gezamenlijke einddoel kunnen voor ogen blijven houden: zorggarantie en vraaggestuurd werken. Dat is een enorme transitie en we hebben de medewerking van velen nodig. DURF2020 zegt het een beetje: laten we durven kiezen voor die aanpak, wetende dat we misschien iets moeten loslaten en dat er wat onzekerheid is, maar laten we proberen samen die stap te zetten." *

“Er is al heel wat in beweging”

De eerste provinciale startdag van DURF2020 was een groot succes. In totaal kwamen er meer dan 200 mensen op bezoek, om meer te weten te komen over Perspectief 2020.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE

DURF2020 wil mensen met een beperking en hun familie informeren over het plan Perspectief 2020 van minister Vandeurzen, maar er ook voor zorgen dat zij zelf ook inspraak krijgen in alles wat er gebeurt. Op de startdag werd daarom informatie gegeven over wat er verandert en wat hetzelfde blijft. Mensen die al op een vergelijkbare manier ondersteund werden, vertelden over hun ervaringen, er was een beurs met activiteiten en informatie over het project en je kon ook spreken met een persoon met een beperking die zelf zijn budget beheert.

lets voor 15 uur schuift een hele rij mensen aan om binnen te komen. Ze worden verwelkomd en kunnen meteen kennismaken met de verschillende aspecten van Perspectief 2020. Zo kun je door foto's te kiezen vertellen wat Perspectief 2020 voor jou betekent, een praatje slaan met de mensen die al meer ervaring hebben met de veranderingen, de ondersteuningscirkels beter leren begrijpen

of eens zien wat je binnen de persoonsvolgende financiering kunt doen met je eigen budget.

DE VIJF CIRKELS VAN PERSPECTIEF 2020

De verschillende partners van DURF2020 waren aanwezig om over de plannen te spreken. Onder hen ook woordvoester Karina De Beule van het VAPH, die aan de hand van een schema meer uitleg gaf over waar Perspectief 2020 heen gaat en waar we nu concreet al staan. “Het lijkt soms of er niets gebeurt, maar er is al heel wat in beweging, en dat willen we hiermee duidelijk tonen”, vertelt ze. “Centraal staat de persoon met een handicap, met rond hem de vijf cirkels van zijn netwerk. Het is de bedoeling te kijken welk leven je wilt en daar een netwerk rond uit te bouwen, zo gewoon mogelijk te leven als het kan, met speciale ondersteuning als het moet.”

Doordat mensen zelf hun budget in handen nemen, betalen ze alleen voor de zorg die ze daadwerkelijk nodig hebben en krijgen de meest zorgbehoevende mensen meer garantie op handicap-specifieke ondersteuning. “Er is al heel veel gebeurd op het vlak van rechtstreekse toegankelijke hulp, dat moet nog verder worden uitgebreid, en de voorzieningen zelf passen hun aanbod helemaal aan met de multifunctionele centra en het flexibel aanbod meerderjarigen. De diensten ondersteuningsplan helpen bij de invulling van de ondersteuning die iemand nodig heeft en bij het uitbouwen van het netwerk dat ondersteuning kan bieden. Ook zij moeten zich nog inwerken in de methodiek en nog gro-

“HET IS DE BEDOELING TE KIJKEN WELK LEVEN JE WILT EN DAAR EEN NETWERK ROND UIT TE BOUWEN.”

ter worden. Maar we leren veel van de pioniers op dit vlak. In de loop van 2016 en daarna zou de persoonsvolgende financiering dan stap voor stap ingevoerd worden, met het basisondersteuningsbudget dat mensen zelf kunnen inzetten en het persoonsvolgend budget voor meer specifieke hulp in voorzieningen en zo meer.”

Koen Deweer, algemeen directeur van de vzw Konekt die het initiatief voor DURF2020 had genomen, blikt tevreden terug. “We hadden gemerkt dat veel mensen met een handicap en hun ouders met vragen zaten over Perspectief 2020. Maar ze hadden ook het gevoel iets te weinig te worden gehoord. Daarom hebben we dit opgezet, en al snel bleven de partners zich aanbieden om mee te werken. Dat is een duidelijk teken dat er heel wat leeft over het onderwerp.” *

Op 28 april 2015 worden alle bedenkingen en verwachtingen van mensen met een beperking en hun netwerk samengebracht op een groot congres in het ICC in Gent. Meer info op www.durf2020.be.

“Ik kies nu zelf mijn werkritme”

Dertien jaar geleden raakte Roel Heeren uit Gavere verlamd bij een skiongeval in Frankrijk. Hij was net begonnen als zelfstandig consultant. Gelukkig kon hij snel weer aan het werk, eerst in dienstverband en vandaag opnieuw als zelfstandige.

TEKST ANN BRAECKMAN
FOTO THOMAS DE BOEVER

*VRIJHEID. Roel Heeren: “Als zelfstandige kan ik blijven doen wat ik graag doe.”

Roel was 27 toen hij bij een ski-ongeval een slechte val maakte. “Sindsdien ben ik verlamd vanaf mijn navel”, vertelt hij. “Voortaan moet ik me verplaatsen met een rolstoel. In het begin was het niet altijd gemakkelijk. Ik had niet eens in een gewaarborgd inkomen voorzien en moest rondkomen met een kleine uitkering, maar ik heb nooit geklaagd en ik was vrij snel weer aan het werk.”

Net voor zijn ongeval was Roel gestart als zelfstandig consultant en werkte hij voor verschillende bedrijven. “Na mijn ongeval ben ik opnieuw aan de slag gegaan in loondienst voor een bedrijf”, vertelt hij.

“Niet als consultant, maar als intern medewerker. Halftijds ook, omdat ik niet wist of ik het werkritme meteen weer zou aankunnen. Na twee jaar ben ik weer voltijds aan het werk gegaan en nog later ben ik opnieuw consultant geworden. Eerst nog in vast dienstverband en sinds begin dit jaar opnieuw als zelfstandige, maar niet meer voltijds. De combinatie werk/handicap liep perfect, maar ik heb intussen ook drie kinderen. De combinatie werk/gezin/handicap werd wel steeds zwaarder, dus nu werk ik minder en heb ik als zelfstandige de vrijheid om zelf mijn klanten en werkritme te kiezen.”

Voor zijn job moet Roel zich vaak ver-

plaatsen, maar dat vormt geen probleem. “Eerst vreesde ik er wat voor, maar eigenlijk lukt dat bijna altijd. De meeste grote kantoorgebouwen hebben de nodige voorzieningen. En als die er niet zijn, een kopieermachine raakt ook altijd binnen, dus ik ook”, grapt hij. “Ik mag van geluk spreken. Ik heb me na mijn ongeval niet moeten omscholen, ik ben kunnen blijven doen wat ik graag doe en waar ik goed in ben.”

ALLES GAAT IETS TRAGER

Al moet Roel wel toegeven dat sinds zijn handicap toch een en ander veranderd is. “Professioneel is er weinig gewijzigd”, stelt hij, “maar natuurlijk kamp ik tijdens mijn werk of op weg naar mijn werk met dezelfde hindernissen als die waar andere rolstoelgebruikers ook mee te maken krijgen. Niet dat ik er speciaal op let, maar het gebeurt wel dat mensen je nakijken. Nu goed, dat doen ze ook bij personen met een opvallende haarkleur of die afwijken van de norm.”

“Verder is het niet altijd makkelijk om ergens te geraken. Zo gebruikte ik vroeger vaak het openbaar vervoer. Dat doe ik nu niet meer, omdat het te gecompliceerd is. Ik rijd nu altijd met de wagen. En alles gaat natuurlijk een beetje trager als je een handicap hebt. In en uit mijn wagen stappen, kost me al gauw één tot anderhalve minuut. Dat is niet zo lang, maar het vraagt wat meer tijd dan bij een valide persoon. Onbewust verlies je dus als rolstoelgebruiker meer tijd, maar op mijn werk ondervinden collega's geen hinder van mijn handicap. Ik ben een perfect gelukkige man met een vrouw en drie kinderen”, besluit hij. *

KORT

Gelijke kansen voor iedereen

Het Interfederaal Gelijkekansencentrum heeft een onderzoek laten uitvoeren door het Consortium KU Leuven, ULB, UHasselt, UGent en UAntwerpen naar de hindernissen die personen met een handicap ervaren. De thema's gelijkheid en non-discriminatie, toegankelijkheid, juridische bekwaamheid, recht op vrijheid en veiligheid, recht op zelfstandig leven en participatie in de maatschappij, onderwijs en werk werden onderzocht.

Uit de studie blijkt onder andere dat personen met een handicap zich zeer vaak gediscrimineerd voelen op het vlak van mobiliteit. Bij het openbaar vervoer bijvoorbeeld spelen problemen als 24 uur op voorhand reserveren voor de trein of toegankelijkheid van de perrons.

Vele deelnemers van de focusgroepen benadrukten dat het belangrijk is dat personen met een handicap naar buiten komen, zich laten zien en opkomen voor hun rechten. De deelnemers aan de focusgroepen wezen vooral op discriminatie in verband met toegankelijkheid, mobiliteit, het sociale leven, zelfstandig wonen en leven, het affectieve en seksuele leven, arbeid, onderwijs en bij 65-plussers. (JG)

Het eindrapport is online te vinden op www.diversiteit.be/consultatie

Contact: rudi.kennes@vaph.be, 02 225 84 68

Voorzorgen voor de winter

Deze winter wordt een afschakelplan voor elektriciteit voorzien. Dit plan zet aangeduide landelijke regio's aangekondigd enkele uren preventief zonder stroom.

De elektriciteitsschaarste is een zaak van iedereen. Allereerst is het belangrijk om maximaal elektriciteit te besparen, zodat het afschakelplan niet moet worden geactiveerd. Daarnaast bereidt iedereen die in een 'afschakelgebied' woont zich het best voor op een eventuele tijdelijke afschakeling. Wanneer de elektriciteit thuis wegvalt, dan werken de verlichting, de verwarming, radio, televisie en huishoudelijke apparaten niet meer.

Wie niet noodzakelijk de baan op moet, blijft het best thuis. Als u specifieke zorgen nodig hebt of u bent minder mobiel, raden we aan om vooraf met burens, familie, vrienden of kennissen afspraken te maken. Mogelijk is het nodig om ook de huisarts vooraf te verwittigen bij bepaalde medische zorgen.

AANMELDEN

Begin september 2014 hebben de overheidsinstanties het afschakelplan voorgelegd aan de gouverneurs. Die gouverneurs overleggen met de gemeentes waarvoor zij verantwoordelijk zijn, over de nodige maatregelen. Aan iedereen die specifieke zorg nodig heeft, wordt gevraagd zich te melden bij het gemeentebestuur. De gemeentes hebben de taak om praktische maatregelen te treffen voor hun inwoners. De kaart in het winteractieplan met de gebieden die mogelijk afgeschakeld kunnen worden, is te vinden op de website elia.be onder de rubriek 'Elia'. Daar kan je doorklikken naar 'Vragen in verband met het risico op elektriciteitsschaarste in België'.

Meer info: www.elia.be, 0800 12 033

www.offon.be. Een initiatief van de FOD Economie, het Crisiscentrum en Elia om het dreigende energietekort deze winter onder de aandacht te brengen, met tal van nuttige info en tips. Op de stroomindicator kan je duidelijk het vooruitzicht voor de komende zeven dagen volgen.

www.crisiscentrum.be. Hier vind je tips voor het geval er een stroomonderbreking is.

www.winterklaar.be

Eerste bespreking Belgisch rapport VRPH

België ratificeerde het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VRPH) in 2009. Zoals vastgelegd in artikel 35, moeten staten die het VRPH ondertekenen een rapport opmaken over de maatregelen die zijn genomen om de verplichtingen van het verdrag na te komen. België diende zijn eerste rapport in midden 2011 (na twee jaar). In september besprak het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een handicap het Belgisch rapport. Deze commissie komt twee keer per jaar bijeen in Genève.

Contact: rudi.kennes@vaph.be, 02 225 84 68

Vorbereiding op de toekomst

Het boek 'Familiale planning voor kinderen met een verstandelijke handicap' bespreekt de mogelijkheden die je als ouder hebt om je kind met een verstandelijke handicap financieel te beschermen wanneer je er zelf niet meer bent.

Alle ouders van een kind met een verstandelijke handicap stellen zichzelf de vraag: 'Wat met mijn kind als ik er niet meer ben?' Heel wat vragen zijn verbonden aan het financiële vraagstuk. 'Hoe garandeer ik dat mijn kind later niets tekortkomt?' Dit boek probeert heldere antwoorden te geven.

Het boek bestaat uit twee delen. Het eerste deel richt zich op de basisbegrippen van successie. Het tweede deel focust op de specifieke uitdagingen voor mensen met een verstandelijke handicap. Het boek behandelt verschillende mogelijkheden en oplossingen die bestaan voor successieplanning in deze specifieke situatie.

Meer info: www.axisfinance.be, 053 85 98 98

Leer Vlaamse Gebarentaal

Fevlado-Diversus vzw organiseert voor alle geïnteresseerden een cursus om de Vlaamse Gebarentaal aan te leren. De cursussen vinden plaats op negen locaties in Vlaanderen.

De Vlaamse Gebarentaal is een echte taal die in 2006 erkend werd door het Vlaams Parlement. In Vlaanderen spreken zo'n 6.000 doven en 26.000 horende mensen Vlaamse Gebarentaal. De cursisten leren al snel dat gebarentaal een volwaardige taal is met een volwaardige grammatica en 'gebarenschat'.

Meer info:

Fevlado – Diversus vzw,
09 228 59 79,
gebarentaalcursus@fevlado.be,
fevlado.be,
www.fevlado.be.

Een cursusreeks omvat twintig lesavonden van telkens twee uur.

Kippenvelmomenten

De Special Olympics Europese Zomerspelen liggen al enkele maanden achter ons, maar ondertussen prijkt in maar liefst 268 Belgische slaapkamers een bronzen, zilveren of gouden medaille aan de muur. St*rk laat drie trotse deelnemers terugblikken.

TEKST ROELAND KORTLEVEN

België was het gastland van de Special Olympics Europese Zomerspelen 2014. Een hele eer: de Europese editie van de Special Olympics Spelen, die samen met de Olympische Spelen en Paralympics deel uitmaken van de olympische familie, was te gast in Antwerpen van 13 tot 20 september. In totaal gaven maar liefst 2.000 atleten uit 58 landen het beste van zichzelf in 10 sporttakken op verschillende sport-sites. Elk op zijn eigen niveau, maar met dezelfde moed, doorzettingsvermogen en wilskracht als professionele atleten.

NINA SCHELLES, ZWEMMEN

Nina Schelles (24) zwemt al zeven jaar. Twee keer per week traint ze bij de G-Zwemclub van Geel, een keer per week traint ze individueel. Ze behaalde tijdens de Special Olympics twee gouden medailles (100 meter crawl en rugslag) en zilver op de 4 x 50 meter aflossing. Een prachtprestatie.

Toch was ze vooraf niet zeker van de winst. "Ik was heel zenuwachtig voor de wedstrijden", vertelt ze. "Zoveel toeschouwers, dat had ik nog nooit meegeemaakt. In het water hoorde ik wel niet veel meer, buiten af en toe een beetje geroep. Op het podium staan was telkens opnieuw ongelooflijk. Zeker omdat mijn mama en papa er altijd bij waren. Ook mijn zus, broer en mijn vriend Vinnie – ook een atleet van de Special Olympics – zijn één of meerdere wedstrijden komen kijken." Voor Nina waren niet alleen de wedstrijden een groot avontuur. "Na de wedstrijden in het zwembad in Antwerpen reden

we met de bus naar het olympisch dorp in Mol. Daar verbleven alle atleten, begeleiders en trainers. We waren telkens pas om 18 à 19 uur in ons huisje. Nadien aten we, praatten we nog een beetje na om vervolgens als een blok in slaap te vallen."

Hoewel Nina bescheiden Engels praat, denkt ze met plezier terug aan de contacten met de vele buitenlandse atleten. "We wisselden voortdurend pins uit met elkaar. De onderlinge vriendschap was enorm. Om een band te scheppen en plezier te maken, zijn weinig woorden nodig. Ik zal de Special Olympics Europese Zomerspelen nooit vergeten. Achteraf thuis was het wel moeilijk wennen. Wij

leefden een volle week als echte professionele sporters. Sporten, slapen en eten! Heerlijk."

Nina is vastberaden om te blijven sporten. "Ik hoop in 2015 naar de Special Olympics Wereldspelen in de Verenigde Staten te mogen. Na mijn vrijwilligerswerk op verschillende plaatsen sport ik 's avonds en tijdens de weekends zeker vijf uur per week. Ik ben ook lid van een wielerploeg in Merksplas."

Nina wil uitdrukkelijk iedereen bedanken die dit geweldige avontuur mogelijk heeft gemaakt. "Ik denk dan aan onze coaches, de talrijke vrijwilligers maar ook aan de organisatoren."

*TROTS. "Op het podium staan was telkens opnieuw ongelooflijk."

*TEAMSPIRIT. "Iedereen heeft zich honderd procent gegeven", aldus Nele.

NELE VAN DEN EYNDE, DAMESPLOEG 2 UNIFIED BASKET

Anders dan andere Special Olympics-atleten heeft Nele Van den Eynde geen verstandelijke handicap. Zij maakte als unified partner deel uit van de tweede Belgische unified basketploeg. De dames van België 2 speelden hun finale tegen België 1. Wat is nu een unified team? Dat is een team waarin zowel spelers met als zonder verstandelijke handicap spelen.

"Onze ploeg bestond uit twee coaches, negen speelsters waarvan vijf atleten en vier unified partners", vertelt ze. "Ik ben er pas vrij laat bij gekomen, als vervanging van een andere speelster die zwanger was. Ik vond het een hele eer dat ze mij vroegen. Ik had nog nooit in een unified team gespeeld. Na een aantal trainingen samen liep het prima."

Ook Nele verbleef met haar ploeg in Mol. "Ik werk niet in de gehandicapten- of de sociale sector. Voor mij was het dan ook een unieke ervaring om mensen met een verstandelijke handicap op een andere manier te leren kennen. Pas wanneer je intensief meerdere dagen samenleeft, leer je wat in die mensen omgaat en hoe zij in het leven staan. Iedereen heeft zich honderd procent gegeven. Op het vlak

*PRACHTPRESTATIE. Vinnie speelt al sinds zijn vijfde basketbal.

“ DE ONDERLINGE VRIENDSCHAP WAS ENORM. OM EEN BAND TE SCHEPPEN EN PLEZIER TE MAKEN, ZIJN WEINIG WOORDEN NODIG.

van inzet en beleving zag je geen verschil."

Ook Nele zal haar deelname aan de Zomerspelen niet snel vergeten. "Het was een zeer vermoeiende ervaring. Het is echt een gigantisch evenement, waarbij je op enkele dagen talrijke indrukken opdoet. Ik heb me vooral goed geamuseerd, net zoals iedereen in onze ploeg. Dat we de finale mochten spelen in een bomvolle zaal was een echt kippenvelmoment."

VINNIE RUTS, HERENPLOEG UNIFIED BASKET

Basketter Vinnie Ruts kon zich prima verzoenen met de bronzen medaille voor het Belgische team. "Rusland en Litouwen waren gewoon veel te sterk. Deze podiumplaats is voor onze ploeg een prachtprestatie. Niemand had verwacht zo hoog te eindigen."

Vinnie speelt al sinds zijn vijf jaar fanatiek basketbal. Twee keer per week traint hij bij een reguliere competitieploeg, een

keer per week probeert hij zich vrij te maken voor G-basket. Op zijn twaalfde sloot hij zich aan bij BBC Wuustwezel Basket. Sinds zijn zeventiende speelt hij ook bij G-Basketbalploeg Avalympics.

Vinnie is de vaste vriend van Nina Schelles, maar tijdens de Spelen ging de sport voor alles. Tijdens de Spelen werd hij even een bekende Antwerpenaar. Zo zond de regionale televisiezender ATV dagelijks zijn videodagboek uit. "Ik heb daar enorm veel positieve reacties op gekregen. Het zijn ook prachtige video's geworden. Ik ben er enorm fier op."

"Onze ploeg was een echt team", vertelt Vinnie. "Beperking of niet, we hebben tijdens die week samen een onbreekbare band gesmeed. Onze ploeggenoten zonder beperking hielden tijdens gesprekken of het grappen rekening met ons. We verstonden elkaar perfect."

Ook Vinnie heeft naast de wedstrijden vooral mooie herinneringen aan het olympisch dorp. "We leefden daar als vrienden onder elkaar. Ik heb veel mensen van andere landen ontmoet. Een vriendelijk gebaar, meer was niet nodig om contact te maken." *

Samenwerking in stroomversnelling

De DOP's stellen vast dat veel van hun cliënten vragen hebben over de thema's wonen en vrije tijd.

In het Perspectiefplan 2020 is een belangrijke rol weggelegd voor de talrijke eerstelijnsdiensten om personen met een handicap te versterken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan Kinderopvang, Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW's), Diensten Ondersteuningsplan (DOP's), Diensten voor Gezinszorg en Aanvullende thuiszorg (DGAT's). St*rk vroeg aan deze diensten hoe zij zelf hun rol in de samenwerking zien.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE
FOTO'S FAMILIEHULP

Er werd een project opgezet om samenwerking tussen de DOP's en de diensten voor gezinszorg te stimuleren. Zo konden deze organisaties ook elkaars werking beter leren kennen. Dit gebeurde in alle provincies", zegt Kristien Van Bauwel, stafmedewerker zorg- en dienstverlening bij Familiehulp vzw. "De DGAT's hebben al een behoorlijk aantal personen met een handicap onder hun cliënten en ook de DOP's bereiken ondertussen het hen opgelegde quotum. Toch merkten we met het project dat er relatief weinig gemeenschappelijke cliënten zijn. Mogelijk is dit te verklaren omdat personen met een handicap met een vraag voor ondersteuning door gezinszorg de weg naar onze zorgverlening al vonden. Anderzijds stellen de DOP's vast dat veel van hun cliënten vragen hebben over de thema's wonen en vrije tijd." "Naar aanleiding van het project is in het kader van gezinszorg bij personen met een handicap het belang van flexibiliteit van onze medewerkers nog duidelijker geworden. Inzet van medewerkers tus-

"We optimaliseren onze werking"

Binnen de door Kind en Gezin erkende diensten voor kinderopvang werden begin dit jaar 16 Centra voor Inclusieve Kinderopvang (CIK's) aangewezen in Vlaanderen. Neelke Dewulf begeleidt als inclusiecoach het CIK Stad Gent. "We beschikken over 30 kinderdagverblijven en 42 buitenschoolse opvanginitiatieven. Intussen hebben we vier inclusieve kinderdagverblijven, die bovenop hun gewone werking het profiel van inclusieve kinderopvang uitdragen in hun beleid en inschrijvingen. Wie er gebruik van maakt, kan zijn eigen thuisbegeleiding of therapie ook gewoon meenemen naar de kinderopvang. We kijken wat er mogelijk is in samenspraak met de ouders. Daarnaast willen we ook in de buitenschoolse opvang de inclusieve werking optimaliseren. Kinderen kunnen hier tijdens de vakanties of op woensdagnamiddag terecht, ook van andere scholen, en al jaren komen er ook kinderen met specifieke zorgbehoeften. Omdat dit nog niet gestructureerd gebeurde, hebben we een projectgroep opgericht die hierop antwoorden uitwerkt. De grootste uitdaging is een mooi evenwicht te vinden in de mix van de groep. Vele kinderen met verschillende sterktes en zorgen geven een mooie diversiteit, maar er komt ook veel bij kijken om elk kind de zorg te geven die nodig is."

www.kindengezin.be

sen 17 en 20 uur en tijdens de weekends, zeker in het kader van de ondersteuning bij vrijetijdsbesteding, zal in de toekomst voor deze doelgroep explicieter moeten worden aangeboden."

"Een andere vaststelling is dat onze medewerkers inderdaad nood hebben aan vorming en ondersteuning door de handicapspecifieke diensten. Zeker als zij, zoals beschreven in het Perspectiefplan 2020, nog meer personen met een handicap als cliënt zullen krijgen. In het bijzonder zijn de diensten Begeleid Wonen onze partners in de thuissituatie bij onze cliënten. Een nauwere samenwerking met deze diensten wordt ook mogelijk gemaakt door de ervaringsuitwisseling via de rechtstreeks toegankelijke hulp."

STERKER AANBOD

De erkende CAW's konden dankzij de extra kredieten hun aanbod versterken van de zorgvorm 'begeleid zelfstandig wonen' voor 18- tot 25-jarige jongvolwassen personen met een licht verstandelijke beperking en bijkomende gedrags- en emotionele stoornissen (GES). Onder impuls van het Steunpunt Expertisenetwerken (SEN - voor wie mensen met een handicap ondersteunt) werd een 'Projectgroep Inclusieve Trajecten' (PIT) opgestart, waar verschillende CAW's deel van uitmaken. "Er wordt van de CAW's verwacht dat ze hun deskundigheid verhogen én netwerken uitbouwen om personen met een handicap te begeleiden", legt coördinator

Inne Van de Ven uit. "Jongeren met een verstandelijke handicap hebben vaak begeleiding nodig op meerdere fronten. Als verschillende diensten een stuk van die begeleiding kunnen opnemen kan dat het werk van de medewerkers in de CAW's verlichten. Het gaat hier om meer dan doorverwijzing. Samen met de CAW's, de voorzieningen voor personen met een handicap, de thuiszorg en de Bijzondere Jeugdzorg willen we kijken naar hoe we in een hechte samenwerking de begeleiding van jongeren zo goed mogelijk vorm kunnen geven."

MULTIPROBLEMEN

"Onze reguliere werking is op zich niet veranderd door het project", zegt Julie Degrieck, beleidsmedewerker jongerenjongvolwassenen bij het JAC - CAW Antwerpen. "Een van onze opdrachten is om informatie en advies te geven aan jongeren die hier komen aankloppen. De laatste jaren zijn dat vaak jongeren met een multiprobleem, ze zijn heel zwak en hebben vaak een psychische problematiek en hun erkenning voor gedrags- en emotionele stoornis vervalt als ze 18 jaar zijn. Vaak zijn ze verbaal sterk en is hun IQ dikwijls net niet laag genoeg om een herziening aan te vragen. Hun netwerk is klein, hun vaardigheden zijn beperkt, ze zijn hulpverleningsmoe en zijn vaak al vroeger bij de dienst Jeugdzorg gepasseerd. De dertien JAC-medewerkers begeleiden wel elk een, twee of zelfs meer

dere jongeren met een handicap. Daarom hebben we de extra middelen gewoon geïntegreerd in ons reguliere aanbod." Door het vele werk heeft het JAC de intentie korte trajecten aan te bieden en vertrekt hierbij steeds vanuit het netwerk. Het begeleidings- en onthaalteam, vroeger aparte diensten, zijn nu in één team samengesmolten. "Als er een vraag komt, luisteren we, zoeken we uit wie kan helpen in het netwerk en slaan we mogelijk een brug naar andere diensten. Er is echter een groep jongeren die heel zwak staat en weinig of geen netwerk heeft, en door de mazen van het net valt. Daardoor kleuren we nog meer buiten de lijntjes, we werken samen in gedeelde zorg met projecten en andere diensten over de sectoren heen. De beweging en overtuiging dat samenwerken noodzakelijk is, raakt in een stroomversnelling. Zo werken we samen met Onada, dat mensen helpt wanneer de situatie helemaal vastzit. Ik vind dat er op termijn een uitstroomcoördinator moet zijn, die de naadloze overgang van gespecialiseerde hulp naar de vrijwillige hulp kan garanderen. Waar jongeren over hun 18 getild worden en waar zij die extra ondersteuning behoeven, doorverwezen worden naar de gepaste vorm van verlengde zorg op maat. De cruciale leeftijd van 18 jaar kan geen belemmering zijn om verder hulp te verzekeren. Ook hier vertrekken we weer vanuit de kracht van het eigen netwerk samen met andere diensten uit de verschillende sectoren."*

Actief alternatief

Mensen met een beperking hebben soms aangepaste ruimtes nodig om in te ontspannen, in te spelen, in te ervaren, in te (be)leven. 't Spinneke in Kontich breidde onlangs zijn snoezelruimte uit met een gloednieuwe softplayruimte, waar iedereen veilig kan ravotten.

TEKST GRETE FLIES

Op 4 oktober werd dat aangevuld met een splinternieuwe softplayruimte, waar een actiever publiek zich kan uitleven. Deze nieuwe zachte speelruimte heeft haar naam niet gestolen. Het is een soort binnenspeeltuin met een trap, glijbaan, schommelboot, balken en blokken uit zacht materiaal. Zelfs de muren zijn bekleed met kussens.

"Het is een beetje avontuur zonder gevaar", vergelijkt Paul Van Hove, bestuurder van vzw 't Spinneke. Kinderen die hier komen, mogen zich volledig uitleven, want ze kunnen vallen zonder zich pijn te doen. Groepen of gezinnen hebben na afspraak anderhalf uur de ruimte voor zich alleen. De softplayruimte is een mooie uitbreiding van ons aanbod: we hadden al kalme plaatsen waar rust en ontspanning centraal staan en daar is nu een actief alternatief bij gekomen. Op die manier biedt 't Spinneke een ontdekkingsreis door verschillende werelden." De snoezel- en softplayruimte werden intussen al door meerdere avonturiers ontdekt, getest en goedgekeurd. ✨

Meer info: www.spinnekekontich.be

ZACHTE SPEELRUIMTE.
Avontuur zonder gevaar.

Prikkelende ervaringen

Ook de bewoners van MPI Oosterlo, dienstverleningscentrum voor personen met een verstandelijke handicap, hebben er een sensationele site bij. Het Kikkerpad is een multisensorieel parcours met zitbanken en picknickplaatsen, dat naar het achterliggende natuurdomein leidt, de Kikkerweide. Mensen met een handicap kunnen hier letterlijk en figuurlijk uit hun vertrouwde omgeving springen om de natuur te ontdekken. Op hun pad komen ze onder meer geluidsborden, voelkastjes en lachspiegels tegen, die hen op weg zetten om zelfstandiger te functioneren, motorische vaardigheden aan te scherpen, spelenderwijs de omgeving te verkennen en in een veilige omgeving anderen te ontmoeten.

Een ander staaltje van sfeervolle sensatie is de zintuigenstad Sens-City van dienstencentrum Sint-Oda in Overpelt. Daar werden de allernieuwste technologieën aangewend om de zintuigen van de bewoners te prikkelen met geuren, kleuren en geluiden. Sens-City bestaat onder meer uit een warme relaxruimte met bruisbad, warmtemuur, geurende stoomdouche en projecties, een massageruimte, een trilvloer, een stimulatieklasje, een muziektherapie ruimte en zo verder.

Refertelijst aangepast

De refertelijst is sinds 1 oktober gewijzigd. In deze lijst staan de maximumbedragen die het VAPH kan geven voor de frequent gevraagde hulpmiddelen en aanpassingen voor personen met een handicap.

De meeste wijzigingen volgen zowel uit technologische evoluties als uit veranderingen op de markt. De laatste wijzigingen hebben betrekking op een aangepaste zetel voor mensen met de ziekte van Huntington, signaleringssystemen, licht- of trilwekkers, bluetooth-geluidsoverdrachtsystemen, mechanische eetapparaten en brailleleesregels. De aanpassingen gelden voor alle vragen die werden ingediend sinds 1 oktober 2014. Je kan de volledige actuele refertelijst altijd bekijken op www.vaph.be.

Meer info:
Wouter Contreras, 022258655,
wouter.contreras@vaph.be

Websites in het nieuw

Het Kenniscentrum Hulpmiddelen van het VAPH heeft zijn websites vlibank.be en hulpmiddeleninfo.be volledig vernieuwd.

Beide sites zijn gebruiksvriendelijker gemaakt. Pictogrammen en een eenvoudigere menustructuur leiden sneller naar de informatie die je nodig hebt. De sites passen zich automatisch aan het gebruikte scherm aan. Ze zijn dus zowel op pc, tablet als smartphone te raadplegen.

Hulpmiddeleninfo.be biedt informatie, tips en richtlijnen voor de vergelijking en keuze van soorten hulpmiddelen. De rubriek 'webinars' bevat live-demo's die worden uitgezonden op het bijbehorende YouTube-kanaal. Ook een archief van alle demo's is beschikbaar.

De Vlibank is een databank met informatie over hulpmiddelen voor personen met een motorische, visuele, gehoor- of spraakhandicap en voor mensen met een cognitieve handicap of leerstoornis. Vlibank bevat prijzen, leveranciers, productinfo en gebruikerservaringen.

Meer info: www.hulpmiddeleninfo.be en www.vlibank.be

Slim kicken

CAD Limburg lanceerde de website slimkicken.be. In aangepast taalgebruik zijn er zelftests, aangepaste oefeningen en informatie over drugs en alcohol te raadplegen.

CAD's zijn de centra voor alcohol en andere drugproblemen. Met slimkicken.be stimuleert CAD Limburg jongeren met verminderde verbale mogelijkheden of een verstandelijke beperking om na te denken over hun alcohol- en/of cannabisgebruik.

De website richt zich op jongeren met een verstandelijke handicap, autisme of psychische problemen. Zij zijn extra beïnvloedbaar en hebben nood aan een specifieke aanpak om alcohol- en drugmisbruik te voorkomen. Ook de begeleiders worden niet uit het oog verloren. Wie zich registreert, kan inspirerende voorbeelden van mensen die slim kicken zonder alcohol of drugs online delen.

Meer info: www.slimkicken.be

Het VAPH zorgt voor personen met een handicap!

Bij het VAPH kunt u terecht indien u een tussenkomst voor de aankoop van een hulpmiddel wenst. Er zijn veel diverse hulpmiddelen waarvoor u bij het VAPH kunt aankloppen. Ook bij de aanpassing van uw woning of wagen helpt het VAPH u verder. U bent ook welkom bij het VAPH als u een persoonlijke-assistentiebudget wenst. Het VAPH financiert tal van voorzieningen voor personen met een handicap. Voor opvang en begeleiding, zowel bij u thuis als in een tehuis.

Kortom... het VAPH staat voor u klaar!
www.vaph.be

VRAAGJE VOOR HET VAPH?

www.vaph.be
☎ 02 225 85 97

Provinciale Afdelingen
(voor vragen over uw persoonlijk dossier)

Prov. Afd. Antwerpen
Potvlietlaan 5
2600 Berchem
☎ 03 270 34 40
☎ 03 270 34 41
antwerpen@vaph.be

Prov. Afd. Vlaams-Brabant
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6/57
3000 Leuven
☎ 016 31 12 11
☎ 016 31 12 29
leuven@vaph.be

Prov. Afd. Limburg
Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
☎ 011 27 43 54
☎ 011 28 51 09
hasselt@vaph.be

Prov. Afd. Oost-Vlaanderen
Vlaams Administratief Centrum
Koningin Maria Hendrikaplein 70
bus 51, 9000 Gent
☎ 09 269 23 11
☎ 09 269 23 39
gent@vaph.be

Prov. Afd. West-Vlaanderen
Vlaams Administratief Centrum
Koning Albert I-laan 1/2 bus 55,
8200 Brugge
☎ 050 40 67 11
☎ 050 39 36 80
brugge@vaph.be

Antennepunt Brussel
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
Sterrenkundelaan 30 - lokaal 004
1210 Brussel
☎ 02 225 84 62
☎ 02 225 84 05
brussel@vaph.be

Open op maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 uur en van 14 tot 16 uur (in juli en augustus enkel op woensdag)